

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Geboortedag en sterfdag

*“Beter is ... de dag
des doods, dan de
dag dat iemand
geboren wordt”*

Prediker 7:1

*En toch is een
goede naam
van nog veel
meer waarde
dan de zo
waardevolle
olijfolie.*

Wie de woorden van deze tekst oppervlakkig leest, zal geneigd zijn z'n schouders op te halen en te denken dat hier een rasesimist aan het woord is. Deze woorden zijn toch immers helemaal niet in overeenstemming met de werkelijkheid van dit leven. Wie een klein beetje weet wat er te koop is in dit leven, die ziet juist het tegenovergestelde. Ga maar eens naar de ziekenhuizen. De kraamafdeling is de afdeling waar je vreugde en blijdschap ontmoet over het pasgeboren leven. Op andere afdelingen, waar ongeneeslijken verpleegd worden, wordt de strijd tegen de dood gestreden. Welk een droefheid en smart heerst er wanneer die strijd opgegeven moet worden, wanneer de laatste adem wordt uitgeblazen. Neen, als we het van die kant bekijken, dan kunnen we de woorden “beter is de dag des doods, dan de dag dat iemand geboren wordt”, geenszins begrijpen. Toch is het het Woord van de Heere en daarom zijn het geen woorden die van pessimisme getuigen, maar van de waarheid Gods.

We moeten allereerst goed luisteren naar de tekst. Het is geenszins de bedoeling om te zeggen dat de dag dat iemand geboren wordt, een slechte dag is. Dat staat er beslist niet. Integendeel. Zegt de Heere niet elders in Zijn Woord dat de vreugde en blijdschap over de geboorte van een kind zo groot is, dat daardoor alle zorgen en smart die eraan voorafgegaan zijn, vergeten zijn! De dag der geboorte is een blijde dag, waarop er alle reden tot dankbaarheid is

jegens de Heere, Die het alles zo leidde. Er staat eerst in vers 1 van Prediker 7 te lezen: “Beter is een goede naam dan goede olie”. De bedoeling van deze woorden is om twee zeer waardevolle dingen met elkaar te vergelijken. De olijfolie was vroeger een uiterst belangrijk product. Een deskundige schrijft: “De waarde van de olijfolie kan niet gemakkelijk overschat worden”. En toch is een goede naam van nog veel meer waarde dan de zo waardevolle olijfolie. Dat zijn dus inleidende woorden tot onze tekst. Zoals een goede naam beter is dan goede olijfolie, zo is ook de dag des doods beter dan de dag dat iemand geboren wordt. Dus de sterfdag gaat in voortreffelijkheid de geboortedag nog te boven. Dat is eigenlijk de strekking van deze woorden. De Heere heeft immers een bedoeling met het leven van ieder mens. De Heere heeft de mens geschapen om Hem te verheerlijken en te dienen. Hebben wij in ons leven dat doel bereikt, dan is de dag des doods beter dan de dag van onze geboorte. Want dan is dit het betere: dat de Heere ervoor zal zorgen dat het onvolkomene na de dood overgaat in het volkomene, in het eeuwig beantwoorden aan het grote doel van de verheerlijking van God Drieënig, dan wordt het een aanschouwen van aangezicht tot aangezicht, dan wordt de wens verkregen en dan wordt het een dienen dag en nacht in Zijn tempel! Welk een vreugde er dan ook is bij de geboorte, de Schrift leert ons toch dat de intree van ieder leven een door de zonde verontreinigde intree in dit leven is. We worden

allen in zonde ontvangen en geboren. We dragen allen een zondig hart in ons om. Daarom spreekt de Heere van de noodzakelijkheid en onmisbaarheid van een tweede geboorte: de wedergeboorte. Door Zijn Woord en Geest gaat de Heere dan zondaren vernieuwen en reinigen. Dan gaan mensen horen de stem van de levende God. Horen hoe Hij roept tot bekering, horen hoe Hij spreekt van genade voor des doods schuldigen in het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon.

Dat doet hen buigen en smeken voor Gods genadetroon: “O God, wees mij zondaar genadig”. Wanneer dan door genade bekering en geloof gezien wordt in het leven van mensen, dan komen er ook vruchten van geloof en bekering. Mogen zij zo met een vernieuwd hart, met een door Christus bloed verzoende schuld, het leven uitgaan, dan heeft de Heere het beste nog voor het laatste bewaard. “Beter is de dag des doods, dan de dag dat iemand geboren wordt”. Dan betekent sterven - leven, eeuwig leven! “Na de dood is het leven mij bereid, God neemt mij op in Zijne heerlijkheid”, dat gaat dan in vervulling. Is dat doel in ons leven niet bereikt, dan is alles ijdelheid, zegt de Prediker. Leven we aan de roepstemmen voorbij, menen we dat het zonder bekering en wedergeboorte ook wel kan, dan houdt dat in dat we het bloed van Christus onrein achten! Vreselijk zal dan de dag des doods zijn, “vreselijk” zegt Gods Woord, “is het te vallen in de handen van de levende God”. Nog roept en nodigt Hij welmenend: “Wendt

u tot Mij en wordt behouden.”
“Waarom zoudt gij sterven?”
Wanneer straks uw/jouw sterfdag

aanbreekt, kan dan ook, ondanks
alle verdriet en rouw, gezegd wor-
den: de dag van zijn/haar sterven

is beter dan de dag waarop hij/zij
geboren werd?
A. van de Weerd

Ambtelijke praktijk

Attendheid 3 Johannes: 9 en 10

*Johannes heeft
met blijdschap
het leven van
Gajus kunnen
doorgeven.*

Er zijn spreekwoorden of gezegden die van betekenis zijn voor het persoonlijk en geestelijk leven. Er valt te denken aan de volgende gezegden: het is niet alles goud wat er blinkt, er is veel kaf onder het koren, schijn bedriegt, er zijn vormen zonder wezen, er is wezen zonder vormen, holle vaten klinken het hardst (levenmakers zijn geen levend gemaakten). Het is niet overbodig hieraan te denken. De Heilige Schrift geeft er grond voor. Het ontdekkende element mag in de prediking niet ontbreken, want hierover valt veel te lezen in de Bijbel. De Schrift wijst ons dienaangaande op personen of omstandigheden. We mogen er beslist niet aan voorbijgaan. Wanneer we dat doen als ambtsdragers of als gemeentelid, dan komen we naast de farizeeën of schriftgeleerden te staan. Dan leeft in het hart: zo ben ik niet. Maar de Heere oordeelt en veroordeelt. Vandaag viert de zelfverzekerdheid hoogtij. We zijn onderweg naar...Of de reis naar de eeuwigheid kan gemaakt worden met een dubbel leven. Beider levenshouding wordt ontmaskerd in de Heilige Schrift. Ware christenen kennen

de goede strijd des geloofs en grijpen naar het eeuwige leven tot hetwelk zij ook geroepen zijn (1 Tim. 6:12). Daarnaar te staan is heilige roeping en de Heere geeft genadekracht om het te kennen. Bij wantoestanden mag dit niet vergeten worden. Zelfs ernstige, ingrijpende situaties kunnen zich voordoen. Onverbloemd worden in Gods Woord dingen gezegd. Ter waarschuwing en opscherping. Vanaf vers 9 wijst Johannes in zijn brief erop hoe het was in de gemeente. Gewezen wordt op de onderlinge verhouding. In zijn schrijven heeft Johannes het niet over de leer maar over het praktische leven. Het leven van elke dag. Johannes heeft met blijdschap het leven van Gajus kunnen doorgeven. Oprecht, welgemeend en welwillend. Een tegenbeeld van Gajus wordt gegeven in Diótrefes.

Diótrefes

Het levensbeeld van Diótrefes laat niets zien van een waar christen. Johannes doorziet hem en kan en mag niet nalaten openlijk te wijzen op Diótrefes en zijn gedrag. Zoals dit ook nu geschiedt bij de tweede trap van censuur.

We dienen te onthouden wanneer een kerkenraad, na overleg met de classis, daartoe moet komen en de gemeente dit openlijk verneemt, dan geschiedt dit niet om de persoon te treffen, maar de bedoeling is dat hij of zij tot inkeer, tot berouw zal komen. Zo dienen we ook het schrijven van Johannes te bezien. Waarschijnlijk is Diótrefes van heidense afkomst. Althans, zijn naam wijst er op. Zijn ouders moeten echte aanbidders van Zeus, de Griekse hoofdgod zijn geweest. In de naam van hun zoon klinkt de naam van Zeus door. Diótrefes betekent 'door Zeus opgevoed.' Hoe en wanneer Diótrefes tot het christendom is overgegaan is onbekend. Wel wordt aangenomen dat Diótrefes in de gemeente een plaats had gekregen als opziener, als ouderling zouden wij zeggen. Daaruit blijkt dat men respect voor hem had. Wanneer dat iets doet en er is geen gebed, dan kan respect overslaan in zelfverheffing en zelfverheerlijking. De gevolgen in de gemeente blijven dan niet uit. Er treedt ook zelfverblindings op. Bij aanmerkingen komt de gedachte op: wat doe ik verkeerd en waarin ga ik mank. Mijn werk is toch nog hetzelfde. Mijn doen en laten is niet veranderd. Als anderen daarin steunen, wordt de zelfverzekerdheid groter. Dit verschijnsel neemt Johannes waar bij Diótrefes. Het eigen baas zijn en eigen rechter zijn, zijn karakteristieken van Diótrefes.

Eerzucht

Johannes had een brief aan de gemeente geschreven. Die brief moet Diótrefes als eerste, we zouden nu zeggen als scriba, in handen gekregen hebben. Waarschijnlijk stonden er in de brief zaken die

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van Ds. A. van de Weerd over Prediker 7:1 'Beter is...de dag des doods, dan de dag dat iemand geboren wordt.' Ds. Tanis schrijft over 3 Johannes: 9 en 10 onder het opschrift 'Attendheid.' Ds. P. Roos schrijft over moderne preken. Ds. Kieviet gaat verder met de behandeling van het Avondmaalsformulier. Ds. Hoefnagel schrijft in zijn rubriek verder over 'De enge poort.' Ook is een persbericht opgenomen en boekbesprekingen.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 30 oktober 2012 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 18 oktober.

AvH

hem niet aanstonden. Daarom gaf hij de brief niet door. Doordat Johannes informeerde naar de brief die hij geschreven had, kwam hij er achter dat die brief bij de gemeente onbekend was. Zo werd Diótrephes openlijk op zijn nummer gezet. Zijn handelwijze was te laken en gaf te denken. Johannes doorzag hem. Vandaar zijn verder schrijven. Diótrephes die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan (vs. 9). Johannes heeft bij Diótrephes een kwade ontwikkeling bemerkt. Hij streefde ernaar om de hoogste gezagsdrager van de gemeente te zijn. Zijn woorden, daden en handelingen waren daarop gericht. Diótrephes had zichzelf ontdekt. Hoe hij zichzelf zag en hoe hij over zichzelf dacht, moest werkelijkheid worden. Ten koste van anderen. Hoogmoed en eerezucht beheersten hem. Vandaar dat hij ook het gezag van de apostel en zijn medewerkers niet wilde erkennen. Hun woorden legt hij naast zich neer. Sterker nog: ze stuitten tegen zijn borst. Johannes stond hem in zijn machtsontplooiing tegen. Dit kan de reden zijn dat hij de brief van Johannes gericht aan de gemeente, heeft achter gehouden. Op de voorgrond stonden eigen positie en eigen eer. Zijn optreden laat niets zien van het dienaar zijn van Christus. Jezus Christus zegt: de meeste onder u zij aller dienaar. In de tijd van zelfzucht mag daaraan wel gedacht worden en het dient in zo'n tijd beoefend te worden. In het ambtelijke leven gaat het niet om de ambtsdrager, maar om de gemeente. Het gaat om het welzijn van de gemeente. Een geroepen dienaar bidt: o Zoon, maak mij Uw beeld gelijk. Het is de begeerte te dienen tot verheerlijking van de Heere en tot het heil van zondaren en tot zegen voor dit leven. Het mag dus nooit om de dienaar gaan, het dient te gaan om de gemeente. Hoe ging het welzijn van het volk, van de verloren schapen van Israël, Jezus ter harte.

Ontmaskering

De ontmaskering van Diótrephes vindt plotseling plaats. Diótrephes zal niet openlijk gemeenteleden opgestoot hebben tegen Johan-

nes en zijn broeders. Was dat gebeurd, dan had Gajus het wel gehoord en gemerkt. Indien Gajus ervan geweten had, dan was het schrijven van Johannes niet zo nodig geweest. Diótrephes ging slim, ja sluw, te werk. Hij zal zijn mensen uitgezocht hebben en zijn gif ingespoten hebben. Dit is de meest effectieve manier om eigen doel te bereiken en mensen voor zich te winnen. Dit is een mentaliteit die vandaag ook wordt aangetroffen. Wat kan er veel gebeuren in de gemeente. Hoe gaat men te werk. Men meent zelfs te ijveren voor een goede zaak, maar in werkelijkheid is het een satanische zaak. Met nadruk zegt de Heere: ziet dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijken, maar als wijzen. De tijd uitkopen, dewijl de dagen boos zijn. Gods Woord wijst erop: wie niet gedreven wordt door de Geest en de liefde van Christus, die zal niet bestaan, maar vergaan. Diótrephes is een baken in zee. Johannes is nog niet klaar met zijn schrijven. Er is geen bekering te merken bij Diótrephes. Hij gaat door met lasteren en kwaadspreken. De ene leugen volgt op de andere en dat onder het mom van vroomsprekerij. Door zijn houding wil hij zijn positie versterken en tegelijk Johannes en zijn broeders diskwalificeren. Met overtuiging schrijft Johannes: als ik kom zal ik hem niet sparen. Wil Johannes revanche nemen? Nee. De Naam en de eer van de Heere en het heil van de gemeente drijven hem. De liefde-loosheid van Diótrephes is schrikbarend. Hij weigert rondreizende evangeliepredikers te ontvangen en gastvrijheid te verlenen. Die predikers zouden zijn machtspositie kunnen ondergraven en dat wilde hij voorkomen. Gemeenteleden, die na gewaarschuwd te zijn toch doorgingen met gastvrijheid aan die evangeliepredikers te verlenen, werden uit de gemeente geworpen. Diótrephes kweekte onbeperkte zeggenschap. Diótrephes kon met zijn handelwijze doorgaan. Waarschijnlijk durfde of kon men daar niets tegen doen. Het kan ook zijn dat men de motieven van Diótrephes niet door had. Diótrephes ging slim te werk. Zijn pluim-

strijkende woorden kunnen ook verlamkend gewerkt hebben in de gemeente. Wat er gebeurde in de gemeente was ontzettend.

Onze tijd

Nu moeten we niet menen dat de mentaliteit van Diótrephes verleden tijd is. Het kan ook nu nog voorkomen. Want de satan leeft nog en hij gaat door met zijn werk, ook in de kerk. Vandaar dat bijzonder ambtsdragers het gebed niet mogen vergeten bewaard te mogen worden en in alles getrouw te mogen zijn. Want heerszucht laat gevolgen zien. Maar er is meer en dat gaat de gemeenten niet voorbij. Verschuivingen in prediking en pastoraat worden bemerkt. Soms heel sterk. Het accent valt op eigentijdse prediking met een aangepaste liturgie. Die prediking doet het en er komt een naar men meent orthodoxe en vrolijke gemeente. Een gemeente met sfeer waar aantrekkingskracht van uitgaat. Het spreekt jongeren aan. Nu is er nog een kant. Men is na onderzoek, zo zegt men, tot de overtuiging gekomen, dat de prediking in de vorige eeuw te veel het accent heeft gelegd op geestelijke kenmerken en te weinig op de aanbidding des Heeren in de prediking en op de belofte. Dit heeft zijn invloed gehad in de gemeente. Het heeft stremmend gewerkt. Er kwam een leven dat teveel gericht was op zichzelf en teveel in zichzelf was gekeerd. Gaat het over het avondmaal, dan was het aantal avondmaalgangers gering. Er kwamen praktisch geen jongeren. Er waren heel wat tobbers. Door bezinning op de Schrift en het lezen van de puriteinen is het licht opgegaan en de prediking is verrijkend gaan werken met resultaat in de gemeente. Bijzonder bij de jongeren. Het gesprek laat het horen en de avondmaaltafel laat het zien. Heeft dan het verleden niets meer te zeggen of te leren? Zeker wel. Bij toetsing kan zelfs gezegd worden dat het verleden niet heeft afgedaan. Zeker, geen enkele prediking is volmaakt. Maar het kan bewezen worden dat in het verleden in prediking en pastoraat de weerslag werd gezien en gehoord van de drie formulieren van enig-

*Gods Woord
wijst erop: wie
niet gedreven
wordt door
de Geest en
de liefde van
Christus,
die zal niet
bestaan, maar
vergaan.*

heid. Gaat het over het onderzoek van de Schrift of kernwoorden, dan moet Schrift met Schrift vergeleken worden. En worden ci-

taten gegeven uit geschriften dan dienen die niet los te staan van verbanden of andere geschriften. In zijn onderwijs heeft Prof. Van

der Schuit hier met nadruk op gewezen. Het behoort een kerkelijke stelregel te zijn.

M.C. Tanis

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (76)

“Loof de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heilige naam. (...) Daarom zal mijn mond en hart des Heeren lof verkondigen, van nu aan tot in der eeuwigheid.”

De profeet Jesaja is de tolk van de Heere als hij in hoofdstuk 43 de woorden spreekt: *“Dit volk heb Ik mij geformeerd. Zij zullen Mijn lof vertellen.”* Als er tot dat laatste ooit aanleiding is, dan wel na de bediening van het heilig Avondmaal. De Heere heeft aan Zijn tafel de zielen van de Zijnen gespijzigd en gelaafd. De harten zijn volgestroomd met lof en dank vanwege de weldaden die de Heere bewees. Er is alle reden om Zijn Naam nu ook daadwerkelijk met dankzegging te prijzen. Het formulier reikt met het oog daarop als het ware de woorden aan. Het zijn woorden die – letterlijk of iets minder letterlijk – aan de Schriften zijn ontleend. Dat zal een bewuste keus van de opsteller zijn geweest. Waarmee kunnen we de Heere beter prijzen dan met de taal die goed bezien afkomstig is van de Heere Zelf? Het is de taal van de Heilige Geest. Hij heeft heilige mensen Gods gedreven, en heeft het hun gegeven dat ze uit de overvloed van het hart de Heere verhoogden in hun lied. Die toon mag dankbaar worden overgenomen. Het formulier eindigt zowel met een lofprijzing als met een dankzegging, deze laatste in de vorm van een gebed dat besluit met het Onze Vader.

Psalm

Olevianus, de opsteller van het formulier, heeft de woorden van de lofprijzing grotendeels ontleend aan de 103e Psalm. Daarnaast citeert hij (enigszins vrij) een gedeel-

te van de brief die Paulus schreef aan de gemeente van Rome. Opmerkelijk, in de lof van de Heere en de dank voor Zijn genade geven de kerk van het Oude Testament en die uit het Nieuwe Testament elkaar de hand. Door middel van deze lofprijzing blijken beide aan elkaar verbonden te zijn. Het is dezelfde Heere, de Fontein van alle zaligmakend goed. Het is dezelfde genade die Hij bewees en bewijst. Het is hetzelfde heil waarin Hij delen deed en delen doet. Het is dezelfde Christus die het voor toen en nu verwierf. Daarom mag het ook hetzelfde loflied zijn dat omhoog rees en rijst. *Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave.*

Psalm 103 is een bijzondere Psalm. We zingen hem vooral bij bijzondere gebeurtenissen. Dat geldt met name de verzen 8 en 9 in onze berijming. *“Gelijk het gras is ons kortstondig leven...”* Midden in de Psalm worden we herinnerd aan de broosheid en kortheid van het leven. Zoals het gras dat verdort, zoals een bloem die verwelkt, zo is ons bestaan op aarde. *“Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer en haar plaats kent haar niet meer...”* Aangrijpend! Het zou ons bij het droevig zingen doen vergeten dat deze Psalm een lofpsalm is. Een lied dat begint en dat eindigt met de lof van de Heere. Een Psalm waarin één woord met name centraal staat, het komt wel vier keer terug: de goedertierenheid van de HEERE. Gods goedertierenheid, dat is de trouw van Zijn verbond, het is Zijn onwankelbare ontferming, het is de goddelijke hartslag van de innerlijke ontfermingen van Zijn barmhartigheid. Gods goedertierenheid is duurzaam en vast. Tegenover

de vergankelijkheid van het aardse bestaan is de goedertierenheid van de Heere van eeuwigheid en tot eeuwigheid. En ze wordt bewezen aan hen, zo zingt onze Psalm, *“die Hem vrezen.”* Psalm 103 reikt tot een grote hoogte. Ze stijgt op tot de lof van de eeuwige en goedertieren Heere. De samensteller van het avondmaalsformulier heeft dan ook bewust naar deze Psalm gegrepen om hem in de mond te leggen van Gods volk dat terugkeert vanaf de avondmaalstafel.

Lof

“Loof de HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden.” David wekt zichzelf op om de Heere te loven. Hij wenst dat heel zijn innerlijk daarin meestemt. Niets mag er in hem zijn dat zich afzijdig houdt van de eer van zijn God. Die lof richt zich op de Naam van de Heere, die heilig is. In die Naam openbaart de Heere Zich immers, wie Hij is en wie Hij voor de Zijnen zijn wil. Tegelijkertijd beseft de dichter dat hij er zo maar toe in staat zou zijn de bewezen weldaden te vergeten, ja zelfs aan de Welddoener niet meer te denken. Daarom nog een extra opwekking: *vergeet geen van Zijn weldaden!* *“Die al uw ongerechtigheid vergeeft. Die al uw krankheden geneest. Die uw leven verlost van het verderf. Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.”* Nu gaat David de weldaden die hij ontving, opsommen. Hij neemt ze als kostbare diamanten één voor één in de hand en laat er van alle kanten het licht op vallen. Zo flonkeren zes des te meer en geven ze de bewelddadigde extra stof tot roem. Van die zegeningen is de vergeving van

Opmerkelijk,
in de lof van
de Heere en
de dank voor
Zijn genade
geven de kerk
van het Oude
Testament
en die uit
het Nieuwe
Testament
elkaar de
hand.

de zonden wel de grootste. De dichter spreekt over zijn ongerechtigheden. Dat zijn de zonden die hem deden afbuigen van de weg des levens. Hij is van het heilspoor afgedwaald. Wat een wonder dat de Heere hem terugbracht op het rechte spoor en Hij Zijn afdwalingen ook vergeeft. De Heere is ook de Heelmeester, die van ziekten geneest en van het verderf verlost, en die met goedertierenheid en barmhartigheden kroont. Al deze zegeningen zijn schatten uit Gods hand.

“Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwig de toorn behouden. Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.” David erkent dat de Heere niet alleen barmhartigheden gééft, maar dat Hij boven alles de Barmhartige is. Ooit heeft de Heere Zich alzo aan Mozes bekend gemaakt: “HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid” [Exod. 34: 6]. Deze Zelfbelijdenis van de Heere klinkt nu als een echo na in de ziel van David – en van allen die Hem door genade leerden kennen als de God van genade en ontferming. En nogmaals brengt de dichter onder woorden waarin met name die genade van de Heere blijkt: hierin dat de Heere in de toorn aan ontferming gedenkt. “Hij handelt nooit met ons naar onze zonden, hoe zwaar, hoe lang wij ook Zijn wetten schonden. Hij straft ons, maar naar onze zonden niet.”

“Want zo hoog de hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen die Hem vrezen. Zover het oosten is van het westen, zover doet Hij onze overtredingen van ons. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vrezen.” De goedertierenheid van de Heere is met niets te vergelijken! De dichter is niet in staat om haar grootheid onder woorden te brengen. Zo hoog de hemel zich boven de aarde verheft, zo overweldigend zijn Gods eeuwige deugden. Namelijk voor hen die Hem vrezen. Aan hen bewijst Hij de kracht van Zijn vergevende liefde. Door de zonden te verge-

ven, neemt de Heere die weg. Hij werpt ze in een zee van eeuwige vergetelheid. Ze zijn er voor Hem niet meer. Oost en west zijn grenzeloos. Zo grenzeloos is de liefde en ontferming van de Heere. Met nog een extra beeld bezingt de Psalm deze genade: het vaderhart van God dat overvloedt van tere liefde voor Zijn kinderen.

Onthulling

Nu nadert het formulier het moment waarop de woorden van het oude verbond overgaan in woorden van het nieuwe testament. Hoe teer en bevindelijk deze lofzegging vanuit Psalm 103 ook is, toch noemt zij de Naam van de Zaligmaker nog niet. Het getuigenis van David ligt nog in de verhullende windsels van de verwachting. De onthulling van de ene Naam was er nog niet. Maar nu trekt het formulier de registers van het Evangelie open. Nu breekt het getuigenis van de liefde Gods in Christus open. De Heere verkiest zondaren! Hij rechtvaardigt goddelozen. Om Christus’ wil. De opsteller van het formulier ontleent de stof voor het slot van de lofprijzing aan Paulus’ brief aan de Romeinen. Eerst een woord uit Romeinen 8, aangevuld met een citaat uit het 5e hoofdstuk, enigszins omgewerkt.

“Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, en ons alles met Hem geschonken. Daarom, bevestigt God daarmede Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren, zo zullen wij ook veel meer door Hem behouden worden van Zijn toorn, nadat wij door Zijn bloed gerechtvaardigd zijn. Want indien wij met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon, toen wij nog vijanden waren, veel meer zullen wij behouden worden door Zijn leven, nadat wij met Hem verzoend zijn. Daarom zal mijn mond en hart des Heeren lof verkondigen, van nu aan tot in der eeuwigheid.”

Een treffende passage! De opsteller neemt de woorden van Paulus’ lofprijzing uit dat machtige Romeinen 8 over. De apostel heeft in de voorgaande hoofdstukken geschreven over de strijd van het

geloof, over de Geest der aanne-
ming en over het wonder van het
kindschap. Na dit alles gezegd te
hebben, breekt de apostel uit in
jubel. Hij kan het wonder niet op,
dat God in Christus naar zulke
verloren zondaren omziet en dat
hij dat gedaan heeft: *“toen wij nog
vijanden waren...”* Daarbij zal Pau-
lus aan zichzelf hebben gedacht.
Hij de grootste der zondaren.
Maar ieder begenadigde is niet
minder de ‘grootste’. Daarom zal
elk aan de tafel gezegend kind van
God instemmen met deze belijde-
nis. Het geloof dat aan de dis van
het verbond versterkt is, belijdt het
als een wonder: de dood van mijn
dood door de dood van Chris-
tus; de opwekking tot het leven
door de opstanding van Christus.
Daarmee bevestigt God Zijn liefde
jegens mij!

Dan kan het ook lijden: *“Daarom
zal mijn mond en hart des Heeren lof
verkondigen, van nu aan tot in der
eeuwigheid.”*

J.M.J. Kieviet

*Zulk haten van de zonde nu
heeft weer, als vruchtopenba-
ring, een vlieden van de zonde
tengevolge. Het rechte vlieden
van de zonde komt voort uit
haat tegen en afkeer van de
zonde, gelijk de rechte haat
zulk vlieden veroorzaakt;
vandaar dat een godzalige
het gebed kent: o Heere, als de
gelegenheid tot zondigen er is,
ontneem mij dan de genegen-
heid, en indien de genegenheid
zich laat gelden, onthoud mij
dan de gelegenheid.*

G. Wisse,

De bekering des mensen.

*“Hij handelt
nooit met
ons naar onze
zonden, hoe
zwaar, hoe
lang wij ook
Zijn wetten
schonden.
Hij straft ons,
maar naar
onze zonden
niet.”*

De enge poort (2)

We hebben beloofd nog wat nader in te gaan op de vraag wat we precies moeten verstaan onder “de enge poort”, een uitdrukking die de Heere Jezus gebruikt in Matth. 7:13 en Lukas 13:24. We hebben gezien dat er sprake is van vier poorten: de poort van de natuurlijke geboorte, waardoor een mens op de brede weg komt die hem uiteindelijk de poort van het verderf binnen doet gaan. Tenzij er bekering komt en de reiziger op weg naar het verderf de enge poort, de poort van de geestelijke geboorte, de wedergeboorte binnen gaat. Die poort brengt hem op het smalle pad dat ten leven leidt. Dat pad brengt binnen de poorten van de stad Sion, het nieuwe Jeruzalem.

Welnu, van die poort, de hemelpoort, zegt de Heere Jezus dat er weinigen zijn die deze poort vinden, dat wil zeggen, binnen zullen gaan. Velen zullen de poort van het verderf ingaan en weinigen de hemelpoort.

Wij moeten wel goed het verband zien waarin de Heere Jezus dit zegt. Met andere woorden: wie zijn die velen die niet kunnen ingaan, hoewel zij wel zullen zoeken in te gaan? Luister maar: “Velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen”, Lukas 13:24. Over welke mensen spreekt de Heere hier?

De Heere Jezus heeft hier een bepaalde categorie van mensen op het oog. Mensen die menen in te zullen gaan, mensen die erop rekenen binnen te zullen gaan. Dat zijn mensen die op hun afkomst, goede werken en eigengerechtigheid steunen en menen dat deze dingen de sleutel zijn van de hemelpoort. Mensen die op hun verdiensten zullen wijzen en zeggen: “Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken en Gij hebt in onze straten geleerd”, Lukas 13:26.

Dus denk niet dat het in de woorden: “Velen zullen zoeken in te

gaan en zullen niet kunnen”, gaat om mensen die de enge poort zoeken binnen te gaan, maar door de Heere niet worden aangenomen! Die gedachte moeten we heel ver van ons werpen. Van de mensen die de Heere zoeken geldt: “Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal open gedaan worden. Want een ieder die bidt die ontvangt, en die zoekt die vindt, en die klopt, die zal opengedaan worden”, Matth. 7:7 en 8.

Wat een aangrijpende gedachte is dit toch! Menen in te zullen gaan, maar het kan niet. Met een ingebeelde hemel verloren te moeten gaan. En waarom kan men niet binnen gaan? Omdat de zaligheid er slechts is voor arme, verloren zondaren. Voor mensen die bij aanvang (de enge poort) en bij voortgang (het smalle pad) als een verloren mens in zichzelf verlegen werden om Gods genade in Christus Jezus. Zalig worden is een wonder en wordt steeds groter wonder. En voor wie het geen wonder wordt, die zal niet zalig worden! Nog eens: wat een aangrijpende gedachte. Echt iets om tot jezelf in te keren en je voor Gods aangezicht te verootmoedigen met het gebed om waarheid in het binnenste.

Laat het dus duidelijk mogen zijn dat het ingaan door de enge poort wel een wezenlijke ommekeer in het leven is, zoals de verloren zoon een geheel ander leven kreeg, maar toch ook weer niet een zogenaamd gepasseerd station. Zondaar worden voor de Heere en zondaar blijven voor de Heere. Een bidder worden, een zoeker, een klopper, een bedelaar. Niet omdat het heil onzeker is, maar omdat ik meer en meer ga leren dat het alles genade is, verbeurd en verzondigd, en dat ik alleen maar zalig kan worden om de gerechtigheid van een Ander. De Heere Jezus in Zijn Persoon en werk wordt mij het leven; ik leer meer en meer verstaan dat

het leven buiten mijzelf ligt.

Jakob kon op zijn sterfbed alleen maar wachten en hopen op Gods zaligheid; daarom is hij gewis en zeker binnen gegaan. En van Paulus lezen we bij zijn binnengaan door de enge poort: Zie hij bidt. Maar na vele jaren moet hij zeggen dat hij zich de grootste der zondaren weet. Maar ook hij verwacht de kroon der overwinning. Niet als een goed dat hem toekomt, maar een kroon die de rechtvaardige Heere hem op rechtsgronden, en dat is tegelijk uit genade, geven zal, 2 Tim. 4:8.

Ik preek graag over deze zaken. Ik heb aan het einde van de preek wel het verhaal verteld van ds. MacPhail die in januari 1774 overleed en vele jaren een getrouw prediker is geweest. Ik citeer uit “Gelijk de dauw van Hermon” van L.J. van Valen: “Vlak voor de poorten der eeuwigheid, toen hij moest gaan door het dal van de schaduwen des doods, was zijn hoop op de hemelse erfenis bijna verloren. In een neerslachtige gemoedstoestand viel hij in slaap en droomde een merkwaardige droom. Hij bevond zich in zijn droom buiten de poorten van het hemelse Jeruzalem, waar hij eenzaam en verlaten moest wachten totdat de poorten zouden opengaan. Doch, toen hij zag dat alles gesloten bleef en er niemand was om hem te helpen, legde hij zich neer om te sterven. Plotseling zag hij dat de poort openging en een heerlijke stoet, bestaande uit Noach, Abraham en al de patriarchen, ging de stad binnen. De poort ging weer dicht en Hector MacPhail werd weer alleen gelaten. Spoedig hoorde hij weer een naderbij komende stoet. Nu herkende hij Mozes, Aaron, Samuel en al de profeten, maar ook toen zij binnen de stad waren gingen de deuren weer dicht. Het derde gezelschap bestond uit de apostelen en de eerste christenen, het vierde uit Luther en Knox met al hun medestrijders, het vijfde

Zalig worden is een wonder en wordt steeds groter wonder. En voor wie het geen wonder wordt, die zal niet zalig worden!

bevatte enige van zijn vrienden die in de Heere waren gestorven, maar weer zag hij dat de poorten gesloten werden. Nu was hij geheel hopeloos. Voor hem scheen de hemelpoort voor eeuwig toegesloten. Hij was een huichelaar en had de genade nooit gekend. Menende in te gaan, maar niet te kunnen. Hij had zich voor eeuwig

bedrogen. Evenals Jona wenste hij te sterven. Maar opeens hoorde hij een voetstap naderbij komen. Het was een eenzame pelgrim die naar hem toekwam. Toen zag hij dat het koning Manasse was die Israel deed zondigen, maar door Gods soevereine genade vergeving van zonden had ontvangen. Hij pakte met alle kracht diens kleed vast en

bewoog zich al kruipend naar de stad toe. Hij zag dat de poort werd geopend en het licht van de heerlijkheid van het hemelse Jeruzalem scheen op zijn aangezicht. Toen de poort zich achter hem sloot ontwaakte hij".
Wie het vatten kan, die vatte het.

K. Hoefnagel

Kerkelijk actueel

Moderne preken

In een kerkblad, uitgaan de van de Chr. Geref. Kerken, is geschreven over de preek. We mogen niet aannemen dat dit artikel normatief is voor de doorsnee preek onder ons. Het is wel symptomatisch voor een opkomende stroom predikanten en gemeenteleden. Ik geef u een doorkijk in het gebodene.

In een eerste artikel werd gesteld dat de preek eigenlijk niet zoveel Bijbelse wortels kan hebben. Er zou in de Bijbel weinig aandacht voor zijn. In een tweede artikel geeft de schrijver enkele vuistregels voor een goede preek. Regel 1: begin bij de gemeenteleden. Begin niet met tekstuitleg, met het Woord dus. Dat laatste werd ook nadrukkelijk zo gesteld. 2. Wees concreet, echt en basis; 3. Schakel meer zintuigen in dan alleen het gehoor; 4. Hou het kort; 5. Zorg voor afwisseling. Als ik er een zesde advies aan zou mogen toevoegen, zou ik echt, basis en concreet willen zeggen: Mij zulke predikanten en beproef de geesten of ze uit God zijn. Het is niet vreemd, dat onder zulke preken de kerken leeglopen. Dat gebeurt immers juist daar waar men deze methoden toepast. Tegelijk oordeelt de schrijver dat overal, waar de gemeente nog trouw opkomt en waar de voorganger nog ernstig aandacht besteedt aan het Woord van God, de gemeente verhongert en in slaap valt. Ik heb alleen de regels gegeven. Bij elke regel wordt een nadere uitwerking geboden, de zin, de bedoeling wordt nader uitgewerkt. Meen niet dat misschien daarin dan nog iets essentieels aan de orde komt. Gods Woord komt feitelijk nergens meer aan de orde.

We staan hier voor de nieuwe aanpak, die reeds vaak is toegepast en die overal geleid heeft tot de grote neergang en de uiteindelijke ondergang. De resultaten spreken voor zich en dus vragen we ons af hoe de schrijver dan toch zulke dingen kan voorstaan? Hij raadt predikanten aan om scheidsrechter te worden, zodat zij het moderne levensgevoel beter kunnen begrijpen. Nu, dat kunnen ze in dat geval dan ook maar beter doen dan de kansel te betreden. En als er gezegd wordt dat hier sprake is van een schaap met vijf poten, moet ik de voorzichtige vraag stellen of dit schaap nog wel poten over houdt?

In enkele voorgaande artikelen heb ik het gehad over onze verhouding met de Vrijgemaakten. Gevaren buiten ons. Ik wist natuurlijk, dat ook in eigen gelederen dezelfde verschijnselen leven. Hier dan het bewijs. Inmiddels hebben we kunnen lezen dat er in de GKV een adres is opgesteld aan de kerk vanwege allerlei verontrustende verschijnselen. "Als voorbeelden van de ontwikkelingen noemt het stuk onder meer een lossere omgang met de belijdenisgeschriften, de deelname aan de nationale synode in Dordrecht, de omgang met de zondag, het standpunt over homoseksualiteit

en de „niet-gereformeerde hermeneutische concepten in de uitleg van de Heilige Schrift". Als ik een vergelijking trek met wat leeft onder ons, komt heel veel met elkaar overeen. Toch vind ik dat de gedachten uit het geciteerde cgk artikel nog verstrekkender zijn dan de genoemde signalen onder de Vrijgemaakten. Ons bezwaar tegen de samenwerking met de GKV blijft wel overeind: we zitten niet te wachten op een verzwaring van de overvloedige lading op een zinkend schip. Door deze samenwerking worden in onze kerken allerlei niet-Gereformeerde elementen alleen maar versterkt, zodat we vreemden worden in onze eigen kerken.

Mijn hoofddoel is echter om aan te geven dat we binnenshuis meer dan genoeg problemen hebben. En hoe bieden we hiertegen op de juiste manier tegenstand? Als ik kennis genomen heb van de geboden raadgevingen, stel ik daar het volgende tegenover: Regel 1: Begin bij het Woord. "Predik het Woord, houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer" (2 Tim.4:2). Paulus geeft een totaal andere benadering. Uit de woorden: "wederleg, bestraf, vermaan" blijkt duidelijk dat de apostel niet uit is op instemming van de hoorder, integendeel. In

*Gevaren
buiten
ons. Ik wist
natuurlijk, dat
ook in eigen
gelederen
dezelfde
verschijnselen
leven.*

Wie bij de mens begint, houdt geen God en geen Christus meer over. Het is een evangelie uit, door en tot de mens.

dezelfde geest zond de Heere Jezus Zijn discipelen tot de steden van Israel om het Woord te brengen. Wie bij God begint, begint tegelijk ook bij de mens, maar dan van Boven naar beneden. Wie bij het Woord begint, is al direkt ook gericht op de mens van alle tijden, want in Gods Woord komt de volle werkelijkheid aan bod. God is tot de mens gekomen en Hij was daarin de eerste. Daarom is er geen ander begin dan het begin dat de Heere Zelf maakte. Wie bij Christus begint, begint ook bij de diepste nood van de mens, namelijk de zonde en de godloosheid. Wie bij de mens begint, is als een arts zonder kennis en middelen en dat lijkt op geestelijke kwakzalverij.

Regel 2: Wees concreet, echt en basic, zo luidde de regel hierboven. Een goede regel, als deze vanuit het Woord wordt ingevuld. In ons kerkblad krijgt het echter een horizontaal tintje; de noden van de mens komen aan de orde. Wees echter concreet over de zonde, wees echt in de vreze Gods en basic door te spreken over de grondwaarheden van zonde en genade. God is concreet en echt. Denk aan de prediking van Jezus en van Johannes (adderengebroedsels, kinderen van de duivel, uitzinnige Galaten, enz). Hoe concreet is de prediking! De prediker is echter alleen echt als hij staat onder de directe beïnvloeding van Gods Geest. De trouw en de liefde van God zijn echt en vast.

Regel 3: het geloof is uit het gehoor; verder weet ik vanuit Gods Woord geen andere organen, die inzake de verkondiging erbij betrokken zouden kunnen worden. Het oor wordt overal in de HS genoemd, ook de tong. Denk aan Jakobus. Echte predikers hebben met het Woord geestelijk grote dingen mogen tot stand brengen (Spurgeon).

Regel 4: Houd het niet kort, niet te kort. Hoed u voor de vluchtigheid, voor het "even" naar de kerk. Maak het niet nodeloos te lang, een waardevol advies van Calvijn. Maar het artikel houdt het op een kwartier. Ik vraag me dan af wat de mensen de overige tijd van de zondag moeten doen? Als je

eens uit eten gaat, weten we dat we het menu niet te snel moeten afwerken. Juist de tijd nemen voor mooie dingen, is een goede gave. Regel 5: Zorg voor uniformiteit inzake de boodschap. Deze moet altijd gelijk zijn. Geldt dat ook van de vorm? Allerlei vormen kunnen zeker toegepast worden. In Afrika houdt men anders kerk dan wij hier. Er zijn heel veel mogelijkheden. Maar wij moeten niet doen alsof we in Afrika leven. We strooien geen as op ons hoofd en scheuren onze kleren niet. Dat deed de Israeliet wel. Blijf gewoon doen en bedenk dat we elke dag ook het beste maar gewoon brood kunnen eten. Wie bij de mens begint, houdt geen God en geen Christus meer over. Het is een evangelie uit, door en tot de mens. We zien in allerlei moderne gedachten de bloedeloze resten van een prediking, die al lang geen kracht en invloed meer heeft.

Ik laat het verder aan de deskundigen over om gefundeerde homiletische regels te geven. Ik heb alleen willen aantonen dat Gods Woord centraal begint bij God, en alle dingen verricht door de kracht Gods en dat het alles Gods eer bedoelt. Daar brengen ook wij niets van terecht, al zijn we blij dat de Heere die krachten ook metterdaad verleent. Dat dóet Hij ook en dat is de kracht van de prediking. Onze verlegenheid ligt niet bij God, maar bij ons. De Heere wil zondige mensen concreet maken en echt doen spreken door Zijn genade.

Rest nu de vraag: wat moeten we hier mee? Signaleren is niet genoeg. Wat kunnen we mensen raden, die hiermee te maken hebben? Ik zei al dat we ons daaraan niet mogen toevertrouwen. Als we het elders om ons heen ook niet zouden kunnen vinden, komt de huisgodsdienst in beeld. De Heere kan en wil onze gebeden in deze noden horen en Hij zal dat ook doen.

Maar wat doe ik en wat doet u hier nu mee? Laat het geen dooddoener zijn als ik zeg: meeleven en meebidden, meedenken en meelijden. Want al deze signalen hebben ook met mij en met u te

maken. Ik moet elke zondag mijzelf hoeden voor deze prediking, voor woorden vanuit de mens. Die verzoeking komt ook tot mij. We staan allemaal voor de noodzaak van zelfonderzoek. Hierin ligt toch onze val besloten, dat we bij onszelf begonnen zijn en op die weg voortgaan? De meest orthodoxe prediking kan beginnen bij de mens en God feitelijk geheel buiten spel houden. Ik moet toch elke dag worstelen met een denken en leven vanuit mijzelf? Wanneer bedoelt u echt de Heere en wanneer bent u geheel vervuld van de genade in Christus? We moeten erkennen dat we in feite begeren om het kort te houden, als we het hebben over de Heere en Zijn dienst. Zo zien we in deze regels een heel stuk ontdekkende mensenkennis. Dat is nu juist de zonde dat we zo ver zijn afgedwaald. Dus werken deze moderne regels ook door in ons leven, in onze diensten, in onze godsdienst, bijvoorbeeld ook door de weeks. Deze schrijver heeft, zo bezien, een heel ontdekkende preek gehouden. Zoals hij het voorstelt, wil ieder mens het vanuit eigen denken zich voorstellen. Dus ik moet niet op hem neerkijken en mijn hoofd alleen maar schudden. De grootste nood is dat we zo vaak in ons hart deze schrijver gelijk geven. Met dit verschil dat hij het zegt en ik het niet zeg. Daar ben ik enerzijds blij mee; de Heere bewaarde daar nog voor. Anderzijds kan dat nog wel ernstiger zijn, want er was immers een zoon die ja zei en nee deed? Vanuit dat besef gaan we dan toch weer anders denken. Dat moge leiden tot een geestelijk zelfonderzoek. Wat is er dan een schuld. Zonde én geveindsheid! Alleen de Heere Jezus was écht en eerlijk. Wij dwaalden allen als schapen. Hij leed drie volle uren aan het kruis en Zijn leven begon echt bij God en kwam van God en daardoor was het einde ook volmaakt goed. Dus heb ik dit alles niet beschreven om alleen maar om me heen te kijken. Ik moet zo heel vaak ontdekken dat ook wij er soms alleen maar op uit zijn om in onze eigen meningen versterkt en bevestigd te worden. Ik vrees dat

de echte eerlijke ontdekking aan onze verborgen kwalen zo zeldzaam is. Onze dogma's kunnen lijken op zwaar gekneusde olijven of ook op stinkende druiven. Niet in zichzelf, maar in onze en mijn handen.

Gelukkig als dit besef leeft, ook als we zondag naar de kerk gaan en de kansel betreden. Het is dan een wonder dat de Heere onze lange preken en ons trage horen nog verdraagt. Daarmee relatieveer ik niet, alsof het er niet toe doet hoe we de zaken bekijken. Het maakt zeker wel verschil en daar heb ik mezelf en u op willen wijzen. Er was eens een specialist die zelf longkanker had. Hij was dage-

lijks bezig met de fotos van zijn patienten. De foto van zichzelf kon hij niet doorgronden. Wat zat daar nu achter? Kan het zo ook met ons zijn? Hij onthield zichzelf daarmee ook de mogelijke genezing. Pas toen zijn assistenten de foto van hemzelf tussen die van anderen deden, zag hij het duidelijk voor ogen. Nathan handelde zo met David. Ik hoop ook in dit artikel zo met u en met mezelf gehandeld te hebben. Gij zijt die man! Hoe vreselijk als we dit weten en vergeten. Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt.

P. Roos

Persberichten

Ambtsdragersbijeenkomst CGK/HHK

Op DV zaterdag 27 oktober 2012 wordt er een gezamenlijke ambtsdragersbijeenkomst CGK/HHK belegd in de Christelijke Gereformeerde Kerk (Rehoboth) aan de binnengriend te Werkendam. Dr. W. van Vlastuin (universitair docent systematische theologie vanwege het Hersteld Hervormd Seminarie aan de VU) zal een referaat houden over Bijbelse Heiligmaking. Er zal voldoende gelegenheid worden geboden om met Dr. Van Vlastuin en met

elkaar in gesprek te gaan over dit belangrijke Bijbelse onderwerp in het licht van de moderne tijd.

Alle ambtsdragers van CGK en HHK worden van harte uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. We hopen te beginnen om 10.00 uur (inloop vanaf 09.30) en rond 12.30 uur de bijeenkomst af te sluiten.

Na afloop is er nog gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

Boekbesprekingen

Dr. A. Baars 'De eenvoudige Heidelberg...!' Dit boekje is nr. 59 uit de Apeldoornse studies. Paperback, 73 blz., € 9,95, Theologische Universiteit, Apeldoorn, ISBN 978-75847-36-9.

De titel van het boekje is ontleend aan een uitspraak van Kohlbrugge op zijn sterfbed: 'De Heidelberg! De eenvoudige Heidelberg! Houdt daaraan vast, kinderen! Gij kunt uit uzelf niet één enkele waarheid verstaan; maar het is alles begrepen in deze catechismus, zoals ik het u geleerd heb.' De ondertitel luidt: 'Een korte geschiedenis van de Catechismus-preek in Nederland.' Het boekje

is een uitwerking van de rede die gehouden werd bij de opening van het cursusjaar 2012-2013 van de Theologische Universiteit te Apeldoorn. In januari 2013 zal het 450 jaar geleden zijn dat de Heidelbergse Catechismus werd gepubliceerd. In het boekje van dr. Baars wordt teruggeblikt op vier eeuwen catechismuspreken in Nederland. Tot op heden was er geen volledig overzicht. In die leemte wil deze studie – althans in eerste aanzet – voorzien. Het boekje heeft vier hoofdstukken: 1. De historische context. 2. Homiletische aspecten. 3. Dogmatische

en ethische onderwerpen. 4. Pastorale en geestelijke leiding. Tot slot worden enkele conclusies gegeven. In kort bestek wordt veel geboden. Iets van de waardevolle inhoud willen we naar voren brengen. De auteur gaat in op de drie stukken. Hij doet dat op de blz. 66-69. Het schatboek van Ursinus wordt geciteerd: "De kennis van de ellende is hoogst nodig, niet omdat zij enige troost in haarzelf bevat – want zij is integendeel niet anders dan tot verschrikking en vervaarnis voor de zondaar! – maar om deze reden (...) Zij wekt in ons een begeerte op om verlost en getroost te worden. Want zoals bekendheid met de ziekte bij de zieke een begeerte naar de medicijnen opwekt, terwijl daarentegen het niet-beseffen der ziekte de zieke naar geen dokter doet omzien: zo staat het nu ook met de zondaar, die zijn ellende niet kent en gevoelt; zo iemand begeert noch zoekt, veel minder verkrijgt hij zijn verlossing. Want God geeft Zijn weldaden uitsluitend op een ernstig en volhardend gebed, zoals de Zaligmaker zegt, Matth. 9:12: 'Die gezond zijn hebben den Medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn'..." Ursinus geeft hier duidelijk de chronologische orde van de drie stukken aan. Tot ver in de 20e eeuw was dit de algemeen geaccepteerde uitleg van dit scharnierpunt in de Heidelbergse Catechismus. De laatste tientallen jaren is er kritiek geleverd op deze opvatting. Daartegenover houden bijna alle predikanten die behoren tot de meer behoudende kerken binnen de Gereformeerde Gezindte vast aan de klassieke uitleg. Zij vinden de nieuwere uitleg misleidend en gevaarlijk. Het gevaar van schijn-geloof is niet denkbeeldig. Enkele predikanten nemen een soort middenpositie in. We besluiten deze bespreking met de laatste conclusie die we lezen op blz. 73 "De laatste tientallen jaren loopt de belangstelling voor de catechismusprediking in veel kerken in Nederland voortdurend terug, ook in kerken die vast willen houden aan de gereformeerde belijdenis. Het is van groot belang grondig na te gaan wat de oorzaken zijn van deze ontwikkeling. Bovendien

dienen we ons opnieuw te bezinnen op de vraag wat de meest vruchtbare methode is om over de catechismus te preken en wat we eigenlijk met deze vorm van prediking bedoelen. Het antwoord op deze vragen is van cruciaal belang om mensen van onze tijd opnieuw met de prediking in de leerdienst te bereiken. Ik ben namelijk van mening dat de regelmatige verkondiging van de leer van de Schrift – en de prediking van ‘de eenvoudige Heidelberger’ in het bijzonder – van vitaal belang blijft voor de kerk in deze tijd.” Er zouden nog veel meer behartenswaardige zaken uit dit boekje naar voren gehaald kunnen worden. Koop, neem en lees het zelf.

Arie Jan de Lely, Wat depressie met je doet, paperback, 187 blz., € 15,90, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer, ISBN 978-90-239-2150-9.

De auteur werkt als psychiater bij Eleos, stichting voor gereformeerde geestelijke gezondheidszorg. Hij heeft wetenschappelijk onderzoek gedaan naar depressie bij bevindelijk gereformeerden. Velen krijgen te maken met een depressie. Je kunt het zelf krijgen of je kunt ermee te maken krijgen doordat iemand uit de familie of uit de kennissenkring deze ziekte krijgt. Als ambtsdrager wordt je er ook mee geconfronteerd. In begrijpelijke taal wordt in dit boek grondig ingegaan op wat een depressie is. Het boek begint met vijf zogenaamde diepteinterviews waarin beschreven wordt het persoonlijke verhaal van vijf patiënten. Vervolgens wordt niet alleen feitelijke informatie gegeven over depressie, maar wil het vooral erkenning bieden voor het diep ingrijpende karakter van depressie. “Depressie is geen ding, maar een gebeurtenis die het diepste van ons zijn raakt.” Daarna worden de gevolgen van depressie voor relaties getekend: de relatie met zichzelf, met de ander en met God. Tenslotte wordt aandacht gevraagd voor het verband tussen geloof en depressie. De auteur beschouwt depressie als een ziekte. We lezen op blz. 61 “Depressie is een ziekte, want er is sprake van een ontregeling van

lichamelijke en/ of psychische functies die gepaard gaat met pijn en mislukken. Depressie is een psychiatrische ziekte omdat primair de psychische functies zijn aangedaan.” De auteur gaat uitgebreid in op het verband tussen geloof en depressie. We citeren enkele regels die we lezen op blz. 148: “Uit het voorgaande is duidelijk gebleken dat er weinig grond is om in het algemeen te stellen dat geloof depressief maakt. Integendeel: in grote lijnen zijn er juist aanwijzingen dat geloof beschermt tegen depressie. Ook de stelling dat het ‘zware’ bevindelijk gereformeerde geloof de kans op depressie verhoogt is op zijn minst voorbarig.” Op blz. 182 worden enkele cijfers gegeven. In Nederland maakt ongeveer 15 procent van de bevolking ooit een of meerdere depressieve perioden door. Ongeveer driekwart miljoen Nederlanders is depressief. In 2006 gebruikten maar liefst ruim een miljoen Nederlanders antidepressiva. Positieve boodschap is dat 50 procent van de depressieve mensen binnen drie maanden is hersteld. Negatieve boodschap is dat 20 procent van de depressies chronisch wordt (dat wil zeggen dat de depressie langer dan twee jaar aanhoudt). Voor wie te maken heeft met depressie is dit boek een aanrader.

W. Schippers, Oog om oog, gebonden, 184 blz., € 13,95, Uitgeverij ‘de Ramshoorn’, Goes, ISBN 9789-4611503-56.

Ondertitel : ‘Hebt uw vijanden lief.’ Dit boek is deel 26 van de Schippersserie die opnieuw wordt uitgegeven. Gebeurtenissen uit de 80 jarige oorlog worden op een spannende manier beschreven. Het gaat over de strijd die bij Alkmaar heeft plaatsgevonden. Hoewel de Spaanse troepen bij Alkmaar werden verslagen zijn er buiten de stad toch heel wat mensen gedood. Een man wordt gered door een Spaanse ruiter. Deze man komt met zijn vriend op een geuzenschip terecht. We lezen over overwinningen die door de bemanning van dit geuzenschip behaald worden. Ook dit boek zal zijn weg wel weten te vinden.

Ds. W. Visscher, De zeven bazuinen, gebonden, 157 blz., € 16,50, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-3275-4.

De ondertitel luidt: “Overdenkingen over de Openbaringen.” Het boek bevat een aantal Bijbellezingen die in de Gereformeerde Gemeente van Amersfoort zijn gehouden. In dit boek wordt Openbaring 8:6-12:18 behandeld. Op begrijpelijke wijze wordt de inhoud van de teksten uitgelegd en worden er lijnen getrokken naar het maatschappelijke, politieke en geestelijke leven. Ter kennismaking willen we aan u doorgegeven wat we lezen op blz. 15 en 16 “In de tijd dat het boek Openbaring werd geschreven, was de christelijke kerk in Klein-Azië, het huidige Turkije, een vervolgd en verdrukte kerk. Johannes was op Patmos. De andere apostelen waren allemaal ter dood gebracht. Petrus was gekruisigd. Paulus was door het zwaard van Nero gedood. De vroegchristelijke kerk had het buitengewoon moeilijk. De vervolging aan het einde van de eerste eeuw, zette zich voor in de tweede en derde eeuw. De vroegchristelijke kerk ging de vervolging en de verdrukking tegemoet. Zeker in de derde eeuw na Christus zijn de verdrukkingen massaal geworden, onder keizer Decius en anderen. Dat was moeilijk. De vooruitzichten waren somber. We zouden zeggen: Wat moet er toch van God Kerk terechtkomen? Het gaat echter goed. Dat lezen we in het boek Openbaring. De Heere staat in voor Zijn kerk. Hij zal Zijn oordelen laten gaan over de wereld waarvan de duivel de overste is. De oordeelsbazuinen zullen klinken, zo zegt Openbaring 8. De Heere zal in deze zondige wereld die zich tegen God en Zijn gemeente verheft, recht oefenen. God zal hen kwaad straffen. De oordeelsbazuinen zullen klinken. Klinkende bazuinen geven geluid. Enerzijds is dat tot waarschuwing van de goddelozen, maar anderzijds ook tot blijdschap van Gods kinderen. Guido de Brès heeft in artikel 37 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis geschreven dat hij de dag des oordeels met een zeer groot verlangen tegemoet zag. In de eer-

ste plaats vanwege de eer en glorie Gods, daarnaast vanwege zijn eigen toekomst, maar ook vanwege

de ondergang en de bestraffing van alle goddelozen."

Bijbels in diverse uitvoeringen

Huisbijbels

KT20B	204 x 304 mm, zonder ps. en form., bruin kunstleer, goudsnee, kanttekeningen	€ 70,-
G20Z	185 x 280, zonder ps. en form., zwart kunstleer, goudsnee	€ 42,-
M20	156 x 236, zonder ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 27,-
M20G	156 x 236, zonder ps. en form., zwart kunstleer, goudsnee	€ 33,-
M21	156 x 236, met ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 40,-
M21G	156 x 236, met ps. en form., zwart kunstleer, goudsnee	€ 47,-
K20	135 x 210, zonder ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 24,-
K21	135 x 210, met ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 36,-

Bijbels in Statenvertaling

Vraag voor andere bijbels in gewone of luxe uitvoering onze folder aan of breng een bezoek aan onze showroom in Leerdam, waar u op uw gemak een keuze kunt maken uit onze uitgaven. Wij hebben ze allemaal op voorraad en geven u graag deskundig advies.

Onze showroom is geopend op ma t/m vr. van 8.30 tot 16.30 uur.

Nijverheidstraat 21 | Postbus 168, 4140 AD Leerdam
Telefoon (0345) 61 01 55
info@gereformeerdebijbelstichting.nl | www.gbs.nl
Giro 1.355.824 t.n.v. penningmeester GBS, Leerdam

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

In de winter kan ik
alleen kolen kopen

Marina uit Oekraïne krijgt iedere maand een tas voedsel.
Zo kan ze met haar dochter overleven.
Help mee op www.winterhulp.nl

Geef op banknr. 16.10.04.555 o.v.v. Winterhulp

Kom
over en
help

Geef elke Cubaan Bijbels onderwijs!

Betaal mee aan:
cursus Heid Catechismus

Giften voor
najaarsactie:
3019 57 363
t.n.v. SEZ Hardinxveld G

SEZ Postbus 273 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel 0184 61 16 07 b. g. 06 48 77 63 96
e mail sez@kliksafe.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.)
Herv. Kerk Chr. Geref. Kerken Geref. Gemeenten
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten

- Ambtskleding
- Herenkleding
- Trouwkostuums
- Casualkleding

Graag tot ziens...

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
info@geertsherenkleding.nl
www.geertsherenkleding.nl

Vertrouwd adres - Deskundig advies - Complete collectie

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

*Rust en ontspanning in de prachtige
Vulkaaneifel!*

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Inl.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

kliksafe

Dé provider van veilig internet!

Kies voor **snel en gefilterd**
internet via ADSL of
glasvezel in combinatie
met **voordelige telefonie!**

Stap
NU
over!

ADSL
bellen

ADSL vanaf
€26,95
per maand

Glasvezel
bellen

Glasvezel vanaf
€47,-
per maand

Meer informatie en bestellen?
Ga naar www.kliksafe.nl of bel (0341) 274 999.

Logisch.

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11 2405 EM Alphen aan den Rijn (0172) 233338

info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Noodkreet

**Uw steun gevraagd voor slachtoffers
aardbeving en droogte
in Zuidwest China**

Na de aardbeving zoeken kinderen en volwassenen hun toevlucht
in een rotshol.

Geeft u gehoor aan deze noodkreet?

Stort uw gift op

giro 320666

t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax:
084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het
Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646